

บทที่ 4

ประวัติความเป็นมาของ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ อ.ส.ม.ท. ถือเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในด้านเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จึงถือได้ว่ามีบทบาทและอิทธิพลต่อประชาชนในสังคมอย่างมาก เพราะสามารถส่งสารต่างๆ ได้ครอบคลุมทั่วประเทศผ่านสื่อที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นวิทยุโทรทัศน์หรืออินเทอร์เน็ต

ความสามารถในการส่งข้อมูลต่างๆ ของ อ.ส.ม.ท. นั้น ไม่ใช่ที่เกิดขึ้นมาในช่วงข้ามคืนเดียว แต่เกิดจากการพัฒนาองค์กรมาเรื่อยๆ ตั้งแต่อดีตสมัยเป็นสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 4 จนมาถึงปัจจุบันที่เป็นองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ดังนั้น ในการศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จึงเป็นสิ่งที่จะทำให้ทราบความเป็นมาของช่อง 9 ตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อที่จะเข้าใจในตัวองค์กรได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงเฉพาะประวัติความเป็นมาขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยเท่านั้น เพื่อให้เข้าใจถึงตัวองค์กรว่ามีความเป็นมาแรกเริ่มเป็นเช่นไร และจะได้เห็นถึงแนวทางที่ว่าองค์กรสื่อของไทยมีต้นกำเนิดมาจากรัฐ ดังนั้น จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจว่าแรงบีบบังคับทางการเมืองจะมีบทบาทต่อตัวองค์กรและส่งผลกระทบต่อรายการต่างๆ ของทางสถานีโทรทัศน์ ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

ประวัติความเป็นมาขององค์กร

จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับประวัติโทรทัศน์ในประเทศไทย ถือได้ว่ามีอยู่น้อยมาก และแต่ละเรื่องยังกล่าวถึงเพียงแค่พอสังเขป ไม่ได้ลงรายละเอียด ซึ่งทำให้มีการคลาดเคลื่อนในเรื่องช่วงเวลาไปบ้างแล้วแต่แหล่งข้อมูล แต่โดยรวมแล้วเอกสารจากหลายแหล่ง ได้กล่าวตรงกันในเรื่องประวัติโทรทัศน์ไทย ไว้ดังนี้

บริการส่งวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกจากการเล็งเห็นถึงความสำคัญและแรงผลักดันของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม (แปลก ชีตตะสังคะ) ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

สมัยที่ 3 ระหว่าง 8 เมษายน 2491 ถึง 16 กันยายน 2500 ในช่วงเวลานั้นประเทศไทยเริ่มที่จะฉายแสงแห่งความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

แนวคิดที่จะให้จัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศนขึ้นในประเทศไทยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เดินทางไปเยือนประเทศต่างๆทั้งในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ได้สังเกตเห็นประเทศต่างๆเหล่านั้นมีความตื่นตัวในเรื่องการจัดบริการส่งวิทยุโทรทัศนขึ้นเป็นบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการศึกษา และเห็นถึงการสนับสนุนอย่างจริงจังในแถบประเทศนั้นๆ

เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ และปนัดดา ธนสถิตย์ (2526) ให้รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติโทรทัศนไทยไว้ว่า “ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2495 จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในเวลานั้น ก็ได้ดำริจะริเริ่มกิจการวิทยุโทรทัศนขึ้นด้วยเล็งเห็นว่า วิทยุโทรทัศนเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมาก เป็นเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง และสามารถให้การศึกษาทงอ้อมแก่ประชาชนได้อีกด้วย ตอนแรกความคิดนี้ก็ถูกโจมตีคัดค้านอย่างมากทั้งจากสภาผู้แทนราษฎรและจากหนังสือพิมพ์ เพราะเห็นว่าสิ้นเปลืองงบประมาณเนื่องจากประเทศตกอยู่ในภาวะฝืดเคือง และยังมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายอย่างมากมาย”

“ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2494 จอมพล ป. พิบูลสงครามได้เสนอโครงการการจัดตั้งสถานีส่งวิทยุโทรทัศนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และปรากฏว่าคณะรัฐมนตรีได้ลงมติตามข้อเสนอ แล้วมอบให้กรมโฆษณาการจัดทำงบประมาณเสนอสภาผู้แทนราษฎร แต่ปรากฏว่าระยะนั้นประชาชนรวมทั้งหนังสือพิมพ์ไม่เห็นด้วย จึงกล่าวโจมตีคัดค้านว่าเป็นการสิ้นเปลือง งบประมาณแผ่นดิน แทนที่จะนำไปพัฒนาด้านอื่นๆ ที่จำเป็นอย่างกว้างขวางต่อประชาชน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ” (เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ,2528 และอรุณีประภา หอมเศรษฐี,2539)

ดังนั้น รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ยอมรับเสียงวิพากษ์วิจารณ์จึงให้ระงับโครงการดังกล่าว อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ไม่ได้เปลี่ยนความตั้งใจในการจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศนแต่อย่างใด กลับใช้แผนใหม่ คือ มีแนวคิดตั้งในรูปของบริษัท จำกัด โดยไม่ใช้งบประมาณแผ่นดิน เมื่อรัฐบาลแก้ปัญหาในเบื้องต้นได้แล้ว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาเครื่องส่งวิทยุโทรทัศน เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2495 โดยมีพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ อธิบดี

กรมตำรวจ หลวงสารานุกรมประพันธ์ เป็นกรรมการ และพลโท หม่อมหลวงขาบ กุญชร เป็น กรรมการและเลขานุการ

ในการจัดตั้งบริษัทไทยโทรทัศน์จำกัด ได้ทำการยื่นหนังสือบริคณห์สนธิ จดทะเบียนจัดตั้ง บริษัทวิทยุโทรทัศน์จำกัด เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2495 มีทุนยี่สิบล้านบาท กรมประชาสัมพันธ์ถือหุ้นร้อยละ 55 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ส่วนหน่วยราชการและองค์การของ รัฐที่ร่วมหุ้นในครั้งนั้น ได้แก่ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กรมตำรวจ โรงงานยาสูบ องค์การน้ำตาลไทย โรงงานสุรา และ สำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาล และได้รับอนุญาตให้ จัดตั้งบริษัทเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2495 อันถือได้ว่าเป็นวันเริ่มกิจการอย่างเป็นทางการ โดยมี วัตถุประสงค์ตามหนังสือตราสารจัดตั้ง ของบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ทำการส่งและโฆษณาด้วยวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง
2. รับทำการบริการโฆษณาข่าวสารการค้าทั้งปวงตลอดจนการบันเทิง
3. ส่งสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่าย และส่งสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศ
4. เป็นตัวแทนค้าต่างและนายหน้าในกิจการทั่วไป
5. ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารใช้เป็นสำนักงาน ที่พักอาศัยของพนักงาน ตลอดจนคนงานของบริษัท

ดังนั้นจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกิจการวิทยุโทรทัศน์ ความเป็นมา ตลอดจนปัจจัยที่ เป็นจุดเริ่มต้นของกิจการวิทยุโทรทัศน์ดังที่ได้กล่าวมา อาจสรุปได้ว่า

1. บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด เป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ มีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ความรู้ ความบันเทิง ให้แก่ประชาชน ตลอดจน เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวสารของราชการบ้านเมือง
2. บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด เป็นองค์กรที่ไม่สังกัดหน่วยงานในของรัฐ หากแต่เป็น บริษัทจำกัดที่ถือหุ้นโดยหน่วยงานของรัฐ

หลังจากที่คณะกรรมการจัดหาเครื่องส่งวิทยุโทรทัศน์ ตามระเบียบของทางราชการแล้ว ปรากฏว่า บริษัทบาโรเบรอัน จำกัด ผู้แทนจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องส่งของอาร์ซีเอ แห่งประเทศ สหรัฐอเมริกา เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดและถูกต้องตามเงื่อนไขการประกวดราคา รายละเอียดโดย สั้นๆ ของเครื่องส่งวิทยุโทรทัศน์คือ เครื่องยี่ห้ออาร์ซีเอ กำลังส่ง 10 กิโลวัตต์ ส่งภาพขาว-ดำ

ด้วยระบบ 525 เส้น 30 ภาพต่อวินาทีตามระบบอเมริกัน คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ซื้อเครื่องส่งดังกล่าว เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2496

เมื่อกรมโยธาเทศบาลได้ก่อสร้างที่ทำการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในบริเวณธนาคารแห่งประเทศไทย แขวงบางขุนพรหม กรุงเทพมหานคร เสร็จในระยะเวลา 8 เดือน เมื่อการตั้งเครื่องส่งพร้อมด้วยอุปกรณ์ที่จำเป็นแล้วเสร็จพร้อมที่จะออกอากาศได้นั้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2498 ซึ่งตรงกับวันชาติในขณะนั้น จึงมีพิธีเปิดสถานีและออกอากาศแพร่ภาพเป็นวันแรก และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทย ใช้ชื่อว่า “สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวี” หรือเรียกสั้นๆว่า “ไทยทีวี” อยู่ภายใต้สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2507 คณะรัฐมนตรีสมัยนั้น ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงระบบการส่งวิทยุโทรทัศน์ของประเทศ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2507 คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้มีมติให้กรมประชาสัมพันธ์ บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ทำการสำรวจประชามติ เปลี่ยนแปลงระบบวิทยุโทรทัศน์ 525 เส้น 30 ภาพต่อวินาที เป็นระบบ 625 เส้น 25 ภาพต่อวินาที และในปี พ.ศ. 2513 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 ก็ได้เปลี่ยนระบบ 625 เส้น 25 ภาพต่อวินาที จากนั้นปี พ.ศ. 2517 ได้แพร่ภาพอากาศเป็นสีทางช่อง 9

การดำเนินงานของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 9 ดำเนินมาจนกระทั่ง มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารชุดแรก กิจกรรมของบริษัท ก็เริ่มทรุดลงเรื่อยๆ จนไม่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ มีการเปลี่ยนผู้บริหารอีกหลายชุด จนในที่สุดบรรดาหุ้นส่วนก็เห็นพ้องให้ยุบบริษัท และเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พุทธศักราช 2520 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบกิจการของบริษัทดังกล่าว เนื่องจากประสบภาวะขาดทุน และรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ อ.ส.ม.ท. ขึ้น เพื่อปฏิรูปงานด้านสื่อสารมวลชนของรัฐให้มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นที่ยึดถือศรัทธาของประชาชน โดยจะดำเนินการปรับปรุงด้านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และข่าวเสียใหม่ และสองสัปดาห์ให้หลัง พอถึงวันที่ 9 เมษายน อ.ส.ม.ท. ก็เข้ารับช่วงดำเนินกิจการวิทยุและโทรทัศน์ของบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ที่ถูกยุบเลิกอย่างเต็มตัว ในการจัดตั้ง อ.ส.ม.ท. นั้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496 ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) พ.ศ. 2520 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2520 และได้มีผล

บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2520 ดังนั้น อ.ส.ม.ท. จึงถือกำเนิดอย่างเป็นทางการตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

สำหรับกิจการและหน่วยงาน ตลอดจนทรัพย์สินของบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด นั้น ก็ได้โอนมาเป็นของ อ.ส.ม.ท. ทั้งสิ้น ซึ่งประกอบไปด้วย สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 จำนวน 1 สถานี , กิจการสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ซึ่งบริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้เช่าสัมปทานอยู่ จำนวน 1 สถานี และกิจการวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. จำนวน 8 สถานี เป็นระบบ เอ.เอ็ม. จำนวน 2 สถานี ประกอบด้วย ความถี่ 1,494 กิโลเฮิร์ตซ์ และ 1,143 กิโลเฮิร์ตซ์ เป็นระบบ เอฟ.เอ็ม. จำนวน 6 สถานี ประกอบด้วยความถี่ 95.0, 96.5, 97.5, 99.0, 100.5 และ 107.5 เมกกะเฮิร์ตซ์ ส่วนพนักงานและลูกจ้างของบริษัทฯ ทาง อ.ส.ม.ท. ก็พิจารณาบรรจุเป็นพนักงานของ อ.ส.ม.ท. ตามที่เห็นสมควร ส่วนราชการต่างๆ ที่เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ก็ต้องมอบทรัพย์สินที่ได้รับคืนตามรายงานการชำระบัญชีบริษัทฯ ให้แก่ อ.ส.ม.ท. ด้วย

อ.ส.ม.ท. เมื่อแรกก่อตั้งมีพนักงานเพียง 280 คน กับลูกจ้างอีก 55 คน บุคลากรรุ่นใหม่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพ ผสมกับบุคลากรรุ่นเก่าที่โอนมาจากบริษัทไทยโทรทัศน์เดิม มาร่วมปฏิบัติงานอยู่ในที่เดียวกัน มีหน่วยงานด้านการผลิต แยกกระจายกันอยู่สามแห่ง คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ตั้งอยู่ที่ตึกแถวริมถนนพระสุเมรุ บางลำพู แห่งหนึ่ง สถานีวิทยุ ท.ท.ท. หรือสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ในปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่ชั้น 5 อาคารราชดำริอาเขตราชประสงค์แห่งหนึ่ง และสำนักข่าวไทย ตั้งอยู่บนอาคารยานสีแยกพญาไทอีกแห่งหนึ่ง ก่อนที่จะย้ายไปอยู่ที่ตึกเดียวกับสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ที่ราชดำริเป็นการชั่วคราวในเวลาต่อมา

จนกระทั่งสมัยคุณประมุท สุตะบุตร ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. คนแรก ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของ อ.ส.ม.ท. จึงได้จัดการรวบรวมหน่วยงานต่างๆ มาไว้ที่เดียวกัน คือ ที่ดินแถวดินแดง ห้วยขวาง จำนวน 15 ไร่เศษ ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ สร้างที่ทำการถาวรของ อ.ส.ม.ท. ขึ้นจนสำเร็จโดยไม่ต้องพึ่งเงินงบประมาณจากรัฐบาล

วันที่ 28 มิถุนายน 2524 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ มาทรงเปิดอาคารที่ทำการ อ.ส.ม.ท. อย่างเป็นทางการ

ในสมัยนั้นวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง อ.ส.ม.ท. ได้ถูกกำหนดไว้ดังนี้

1. ประกอบกิจการสื่อสารมวลชนทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

2. นำเข้ามาและส่งออกป็นนกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายซึ่งของที่เกี่ยวข้องกับกิจการสื่อสารมวลชน
3. ประกอบกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับหรือต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกับกิจการสื่อสารมวลชน

นอกจากวัตถุประสงค์แล้ว ทาง อ.ส.ม.ท. ยังได้กำหนดแผนหลักในการปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชนในระยะแรกไว้ ดังนี้

1. เพื่อดำเนินการสื่อสารมวลชนสาขาต่างๆ โดยเฉพาะการผลิตบริการด้านวิทยุกระจายเสียง ด้านโทรทัศน์ และด้านสำนักข่าว โดยประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. เพื่อบริหารงานการให้บริการสื่อสารมวลชนสาขาต่างๆ ให้มีคุณภาพสูงเป็นที่เชื่อถือของสาธารณชนทั่วไป
3. เพื่อขยายขอบเขตการให้บริการสื่อสารมวลชนด้านวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ได้ครอบคลุมพื้นที่และเข้าถึงประชาชนทุกท้องถิ่นในประเทศ
4. เพื่อขยายขอบเขตการดำเนินสำนักงานข่าวให้เข้าถึงประชาชนทั่วไปในประเทศและต่างประเทศ
5. เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ด้วยระบบการสื่อสารมวลชนที่ดำเนินการโดยองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย โดยคิดค่าใช้จ่ายจากงบประมาณของทางราชการน้อยที่สุด
6. เพื่อจัดหารายได้จากกการเสนอบริการสื่อสารมวลชนตามสมควร โดยรบกวนงบประมาณแผ่นดินน้อยที่สุด

ในการดำเนินงาน อ.ส.ม.ท. ได้จัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นด้วยคือ สำนักข่าวแห่งชาติ โดยรวบรวมงานข่าววิทยุกระจายเสียงและข่าววิทยุโทรทัศน์ไว้ในสำนักงานเดียวกันเพื่อในแนวนโยบายด้านข่าวสารเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สำนักข่าวแห่งชาตินี้ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเผยแพร่ข่าวสารโดยเฉพาะ ทั้งนี้ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะปรับปรุงด้านการสื่อสารมวลชนดังกล่าวข้างต้น

การบริหารงานของ อ.ส.ม.ท. อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการและกรรมการอื่น ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 9 คน โดยมีผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ดังนั้น อ.ส.ม.ท. จึงมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และมีรัฐมนตรีที่มีหน้าที่ดูแลงานด้านการประชาสัมพันธ์ของรัฐ ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการด้านการบริหารงานของ อ.ส.ม.ท. เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2520 โดยได้รับมอบงานสถานีวิทยุโทรทัศน้ไทยทีวี ช่อง 9 และสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. มาดำเนินงานแทนรวมทั้งรับมอบงานสถานีวิทยุโทรทัศน้ไทยทีวี ช่อง 3 มาควบคุมดูแลต่อ นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งสำนักข่าวไทยขึ้นมาอีกหน่วยงานหนึ่ง

นับตั้งแต่รับมอบกิจการสถานีวิทยุโทรทัศน้ไทยทีวีสี ช่อง 9 มาจากบริษัทไทยโทรทัศน้ จำกัด เมื่อปี 2520 สถานีวิทยุโทรทัศน้ไทยทีวีสี ช่อง 9 ก็ได้ดำเนินการด้านการผลิตรายการและการออกอากาศอย่างต่อเนื่อง รายการส่วนใหญ่ก็ยังคงไว้ในรูปแบบเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการทางด้านการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ ตั้งแต่ระดับต้นจนถึงมหาวิทยาลัย เช่น โทรทัศน้เพื่อการศึกษาของเทศบาล (กทม. ในปัจจุบัน) รวมทั้งโทรทัศน้เพื่อการศึกษาภาคฤดูร้อนของกระทรวงศึกษาธิการ และรายการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมทั้งได้มีการส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ในด้านการให้บริการข่าวสารก็ได้พิจารณาและปรับปรุงมาโดยตลอด ทั้งเนื้อหาและการเพิ่มเวลาในการเสนอข่าว

การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย เมื่อเริ่มดำเนินกิจการมาตั้งแต่ ปี 2520 จากการรวบรวมเอกสารต่างๆ ,หนังสือครบรอบ 12 ปี องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และ หนังสือวันสื่อสารแห่งชาติ ประจำวันที่ 4 สิงหาคม 2530 สามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติช่อง 9 ได้ในช่วงประมาณ 10 ปีแรก คือ ตั้งแต่ 2520-2529 ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นข้อมูลที่กล่าวตรงกัน ทำให้พอจะสรุปถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการ ได้ดังนี้

ในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2520 อ.ส.ม.ท. ได้มีการจัดตั้ง สำนักข่าวไทยขึ้นและให้เป็นหน่วยงานหนึ่งของ อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นผลมาจาก องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ต้องการให้ประเทศไทยจัดตั้งสำนักข่าวแห่งชาติขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการเผยแพร่ข่าวสารที่ถูกต้อง ตลอดจนเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในชาติและระหว่างไทยกับชาวต่างประเทศ โดยดำเนินการผลิตในรูปของหนังสือข่าว ชายและแจกจ่ายให้แก่สมาชิกและหน่วยงานต่างๆทั้งในและต่างประเทศ(อ้างถึง วีรชัย วงศ์วีรพัฒนากุล, 2538)

วันที่ 19 มกราคม 2521 อ.ส.ม.ท. อนุมัติให้ บริษัทบางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ขยายอายุสัญญาร่วมดำเนินกิจการกับ อ.ส.ม.ท. ไปอีก 10 ปี ต่อมา วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2521

คณะรัฐมนตรีประชุมปรึกษากัน มีมติให้โอนกิจการและทรัพย์สินด้านวิทยุโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ให้แก่ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ดำเนินการแทนกรมประชาสัมพันธ์ ในปี 2521 นี้ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ได้ปรับปรุงด้านเทคนิคโดยนำเอากล้องโทรทัศน์ระบบ ENG มาใช้กับงานข่าวเป็นแห่งแรก รวมทั้งจัดซื้อกล้องโทรทัศน์ขนาดใหญ่เพิ่มอีก 2 กล้อง เพื่อรับงานเอเชียนเกมส์ปลายปี 2521

ปี พ.ศ. 2522 เป็นปีที่ อ.ส.ม.ท. เริ่มก่อสร้างสถานที่ทำการถาวรและอาคารสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 บนพื้นที่ 15 ไร่เศษ ตั้งอยู่เลขที่ 222 ถนนพระรามที่ 9 เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ โดยใช้เงินลงทุนสำหรับการจัดหาที่ดินการก่อสร้างอาคาร 2 หลัง เป็นเงินประมาณ 97 ล้านบาท หลังจากเริ่มปรับปรุงสถานีครั้งใหญ่ ก็มีการสั่งซื้ออุปกรณ์ใหม่ ปรับปรุงห้องส่ง 1 ขนาด 60 ตารางเมตร สร้างห้องส่ง 2 ใหม่ ขนาด 400 ตารางเมตร ปรับปรุงเครื่องส่ง 2 และ เสาอากาศใหม่

ปี พ.ศ. 2523 คณะรัฐมนตรีประชุมปรึกษา วันที่ 6 พฤษภาคม 2523 มีมติให้กรมประชาสัมพันธ์และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยต่างฝ่ายต่างดำเนินการไปโดยไม่ต้องโอนกิจการทรัพย์สินด้านวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงต่อกัน ในปีนี้ อ.ส.ม.ท. ได้ย้ายสำนักงานและห้องส่งโทรทัศน์จากที่ทำการเดิมมาอยู่ที่ทำการถาวรแห่งใหม่บริเวณถนนพระราม 9 นอกจากนี้ ยังได้ลงทุนด้านอุปกรณ์เทคนิคต่างๆ ที่ทันสมัยสำหรับห้องส่งโทรทัศน์ทั้ง 4 ห้อง เป็นเงินประมาณ 22 ล้านบาท พร้อมนี้ได้เริ่มเสนอข่าวรับอรุณในช่วง 06.00 น. เป็นแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งได้มีการเสนอข่าวร่วมภาค 20.00 น. ระหว่างช่อง 9 และ ช่อง 3 ด้วย

ปี พ.ศ. 2524 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ได้เริ่มการแปลข่าวภาค 20.00 น.เป็นภาษาอังกฤษ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท. ระบบ เอฟ.เอ็ม. 107.0 เมกกะเฮิรตซ์ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและชาวต่างประเทศได้ติดตามข่าวสารภายในประเทศได้ดียิ่งขึ้น นอกเหนือจากการถ่ายทอดเสียงในฟิล์ม (Sound Track) รายการโทรทัศน์ที่ได้ทำอยู่แล้วในปีนี้ได้มีการซื้อเครื่องฉายภาพยนตร์ (Telecine System) ระบบแสงเทคนิคพิเศษ (Lighting Effect) และเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ (Video Tape Recorder) ขนาด 1 นิ้ว เพิ่มเติม

ปี พ.ศ. 2525 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ได้เริ่มออกอากาศรายการการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในช่วงเวลา 18.30-20.00 น.เป็นครั้งแรก และเป็นปีที่ครบรอบ

200 ปี ของกรุงรัตนโกสินทร์ จึงได้มีการซื้อรถถ่ายทอดนอกสถานที่ (O.B.Van) เพิ่มอีก 1 คัน เพื่อร่วมมือกับโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ถ่ายทอดรายการพิเศษต่างๆ

ปี พ.ศ. 2526 เป็นปีที่สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ประสบความสำเร็จในด้านรายการสำหรับเด็กและเยาวชน หลังจากที่ได้เริ่มปรับปรุงมาตั้งแต่ปี 2524 และภาพยนตร์การ์ตูนสำหรับเด็กที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปีนี้เป็นคือ ภาพยนตร์ชุด “โดเรมอน” นอกจากนั้นก็ได้เพิ่มรายการข่าวทันโลกขึ้นเป็นการให้บริการข่าวสารในแต่ละวันก่อนปิดสถานี

ปี พ.ศ. 2527 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ได้มีการปรับปรุงงานทั้งด้านรายการและด้านเทคนิคอย่างต่อเนื่อง ได้ซื้ออุปกรณ์มาเสริมประสิทธิภาพหลายอย่าง เช่น เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ (Video Tape Recorder) ขนาด 1 นิ้ว และ $\frac{3}{4}$ นิ้ว กล้องโทรทัศน์ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เครื่องบันทึกเสียง (Audio Tape Recorder) เครื่องตัดต่อภาพ (Video Production Switcher) เครื่องช่วยในการอ่านตัวหนังสือ (Teleprompter)

ปี พ.ศ. 2528 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ได้ทำการเปลี่ยนเครื่องส่งโทรทัศน์ใหม่ทั้งสองเครื่อง และปรับปรุงระบบสายอากาศ รวมทั้งอุปกรณ์ไมโครเวฟเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ พร้อมกันนั้นก็ได้พัฒนาเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อทดลองให้บริการข่าวสารด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการออกอากาศช่วงกลางวัน เพื่อที่จะพัฒนาเป็นระบบเทเลเท็กซ์ที่สมบูรณ์แบบต่อไป รวมทั้งได้จัดอุปกรณ์อื่นๆ เช่น เครื่องทำเทคนิคภาคพิเศษ (Digital Video Effect) เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในรายการข่าวประจำวัน และการถ่ายทอดนอกสถานที่ ในปีนี้เอง ในด้านรายการ ช่อง 9 ได้ทำการถ่ายทอดสดรายการยอดมวยดังจากเวทีมวยสำโรง โดยพัฒนารูปแบบในการนำเสนอ ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงสุด และวันที่ 15 มกราคม 2528 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้ อ.ส.ม.ท. ขยายบริการโทรทัศน์ไปต่างจังหวัด ส่วนขั้นตอนการดำเนินงานก่อสร้างนั้น ได้มีการเจรจาระหว่าง อ.ส.ม.ท. กับ บริษัทบางกอกเอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ผู้ดำเนินกิจการโทรทัศน์ช่อง 3 แล้วได้ผลสรุปว่า อ.ส.ม.ท. และบริษัทฯ จะขยายข่ายบริการโทรทัศน์ของช่อง 9 และ ช่อง 3 ร่วมกัน โดยจัดตั้งสถานีเครื่องส่งโทรทัศน์ในสวนภูมิภาครวม 22 แห่ง มีประชากรในเขตบริการประมาณร้อยละ 90.5 ของประชากรทั้งประเทศ การดำเนินงานส่วนใหญ่แล้วเสร็จตามโครงการ และจะเสร็จสมบูรณ์ทั้ง 22 แห่ง ประมาณ เดือน พฤษภาคม 2532 ในส่วนของค่าใช้จ่ายให้ร่วมมือกับสถานีโทรทัศน์ไทย ทีวีสี ช่อง 3

ปี พ.ศ. 2529 เป็นปีแห่งการปรับปรุงในด้านรายการข่าว โดยให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 แยกข่าวภาค 20.00 น. ออกไปดำเนินการด้วยตนเอง และช่อง 9 ได้ปรับปรุงการให้บริการข่าวภาค 20.00 น. ใหม่ ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบการเสนอข่าว ซึ่งได้รับการตอบสนองจากผู้ชมเป็นอย่างดี นอกจากนี้ได้เพิ่มข่าวช่วง 19.30-20.00 น. ขึ้นอีกช่วงหนึ่ง สำหรับขอบเขตการให้บริการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ในขณะนั้น แพร่ภาพออกอากาศเป็นประจำทุกวัน วันละ 8 ชั่วโมง 30 นาที (วันจันทร์ถึงศุกร์) และ 16 ชั่วโมง 30 นาที (วันเสาร์และอาทิตย์) ด้วยเครื่องส่งโทรทัศน์ ขนาด 20 กิโลวัตต์ มีกำลังส่งออกอากาศสูง 372 กิโลวัตต์ สามารถให้บริการด้านโทรทัศน์ครอบคลุมพื้นที่ภาคกลางรวม 19 จังหวัด จำนวนประชากรในเขตบริการประมาณ 14 ล้านคน และเมื่อรวมเขตการให้บริการที่อาศัยจากสถานีทวนสัญญาณโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ บริเวณรวมภาคกลางอีก 8 สถานี สามารถให้บริการเพิ่มขึ้นอีก 11 สถานี มีประชากรในเขตบริการเพิ่มขึ้นอีกกว่า 3 ล้านคน ทำให้การบริการด้านโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 สามารถรับชมได้ในบริเวณ 30 จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ 108,000 ตารางกิโลเมตร ประชากรในเขตบริการมากกว่า 16 ล้านคน

จากประวัติในช่วง 10 ปี พอจะกล่าวคร่าวๆได้ว่า ตั้งแต่ก่อตั้งมาในปี พ.ศ. 2520 มาจนถึงปี พ.ศ. 2525 การพัฒนาองค์กรจะทำได้โดยการนำเงินไปลงทุนซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตรายการ ไม่ว่าจะทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ภายในห้องส่งและอุปกรณ์ที่ใช้ออกนอกสถานที่อย่าง รถถ่ายทอด ในช่วงต่อมาก็คือ ในปี พ.ศ. 2526-2527 เห็นได้ว่าจะเริ่มพัฒนาเน้นในเรื่องรายการ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบรายการ หรือการเริ่มสั่งซื้อรายการจากต่างประเทศโดยเฉพาะรายการการ์ตูนซึ่งประสบความสำเร็จมากในปี 2526 และสำหรับช่วงปี พ.ศ. 2528-2529 ก็เริ่มพัฒนาโดยการเริ่มขยายขอบเขตการแพร่ภาพ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ให้มากที่สุด รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อปรับปรุงรายการให้ดียิ่งขึ้นด้วย โดยเฉพาะรายการข่าวที่ได้รับความนิยมเนื่องจาก การผลิตข่าวเองของช่อง 9 และจากการขยายพื้นที่ ทำให้เพิ่มปริมาณของประชาชนที่สามารถรับชมได้ถึง 30 จังหวัด

และสำหรับในส่วนของการบริหารงานนั้น ตั้งแต่แรกเริ่ม อ.ส.ม.ท. มีการเปลี่ยนผู้บริหารหลายท่าน ซึ่งสำหรับผู้บริหารที่เข้ามาดูแล อ.ส.ม.ท. ในตำแหน่งที่สำคัญที่สุด นั่นก็คือ ตำแหน่งผู้อำนวยการ เพราะถือเป็นผู้ที่จะกำหนดทิศทางองค์กรว่าจะไปในรูปแบบใด โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. มีดังนี้

1. นายประมุท สุตะบุตร ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2529
2. นายบุญเสริม วิสกุล ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 - พ.ศ. 2530

3. นายมนตรี เจนวิทย์การ ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2531
4. นายราชันย์ ฐูเซ็น ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2533
4. นายประสิทธิ์ หิตะนันท์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2533 – พ.ศ. 2536
5. นายแสงชัย สุนทรวัฒน์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2539
7. นางอรสา คุณวัฒน์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2542
8. นายสรจักร เกษมสุวรรณ ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2544
9. นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 – ปัจจุบัน (2546)

ในขณะที่ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะถือได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทในเรื่องของการกำหนดผังรายการ ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือที่ระลึก อ.ส.ม.ท. ครอบรอบ 12 ปี, 13 ปี, 14 ปี, 17 ปี, 18 ปี, 20 ปี, 22 ปี, 23 ปี และ 24 ปี ทำให้ได้รายชื่อของผู้ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ ดังนั้น จึงทำให้ไม่สามารถนำเสนอรายชื่อได้ครบ มีเพียงรายชื่อที่อยู่ในช่วงปีต่างๆที่กล่าวข้างต้นเท่านั้น โดยรายชื่อของผู้ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ ดังนี้

1. นายพัลลภ บัวสุวรรณ (2532-2533)
2. นายประสิทธิ์ หิตะนันท์ (2534 : รักษาการ ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ช่อง 9)
3. นายสถาพร โฆษจันทร (2537)
4. ม.ล.ปลุกปลื้ม ศรีประเสริฐ (2538-2540)
5. นายสิทธิศักดิ์ เอกพจน์ (2542-2544)
6. นายสุระ เกนทะนะศิล (2545-2546)

ดังนั้น จึงพอจะกล่าวโดยสรุปในเรื่องประวัติองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ได้ว่า ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานปี 2520 ก็มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การเปลี่ยนแปลงต่างๆเกิดขึ้นในทุกๆด้านของตัวองค์กร เช่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ การปรับรูปแบบรายการข่าว การขยายรัศมีพื้นที่การส่งสัญญาณทั้งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น และเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในช่วง 10 ปีแรก ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาตัวองค์กรให้ทันสมัยโดยการซื้อเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งสัญญาณออกอากาศทั้งในด้านการขยายรัศมีพื้นที่ และตัวรูปแบบรายการ